

Jesaja 31

1 Wee hun die afdalen naar Egypte om hulp, die steunen op paarden, vertrouwen op strijdwagens, omdat er zoveel zijn, op ruiters, omdat die zeer machtig zijn, maar die geen acht slaan op de Heilige van Israël en de HEERE niet zoeken.

2 Echter, ook Hij is wijs, Hij doet het kwaad komen en neemt Zijn woorden niet terug. Hij zal opstaan tegen het huis van de kwaaddoeners en tegen de hulp van hen die onrecht bedrijven,

3 want de Egyptenaren zijn mensen en geen God, en hun paarden zijn vlees en geen geest. De HEERE zal Zijn hand uitstrekken, zodat de helper zal struikelen, en wie geholpen wordt, zal neervallen, tezamen zullen zij allen omkomen.

4 Want zo heeft de HEERE tegen mij gezegd: Zoals een leeuw of een jonge leeuw gromt boven zijn prooi – al wordt tegen hem een menigte herders samengeropen, hij ontstelt niet door hun stemgeluid en hij krimpt niet ineen voor hun menigte – zo zal de HEERE van de legermachten neerdalen om te strijden om de berg Sion en zijn heuvel.

5 Zoals vogels boven hun nest vliegen, zo zal de HEERE van de legermachten Jeruzalem beschermen, Hij zal het beschermen en redden, Hij zal het voorbijgaan en bevrijden.

6 Bekeer u tot Hem van Wie de Israëlieten diep afvallig geworden zijn,

7 want op die dag zal ieder verwerpen zijn zilveren afgoden en zijn gouden afgoden, die uw eigen handen voor uzelf hebben gemaakt, tot zonde.

8 Assyrië zal vallen door het zwaard, maar niet door dat van een man; en het zwaard, maar niet van een mens, zal hem verslinden. Hij zal vluchten voor het zwaard en zijn jongemannen zullen herendienst verrichten.

9 En zijn rots zal van angst verder trekken, en zijn vorsten zullen ontstellen door de banier, spreekt de HEERE, Die op Sion een vuur heeft en in Jeruzalem een oven.

Adviseurs van de koning zijn onder de indruk van de paarden, ruiters en strijdwagens van Egypte.

'What you see, is what you get', is een redelijk overtuigende slogan. De leiders van Israel zijn onder de indruk van de paarden en de strijdwagens en de ruiters van Egypte. Er zijn blijkbaar *veel* paarden en de ruiters ogen *machtig*. Mogelijk was men in Egypte getuige op 'de dag van de overwinning' van een mars door de straten van Chanes of Zoan van alle troepen en alle afdelingen van het Egyptische leger, de paarden, de strijdwagens en de ruiters. Men laat zich gemakkelijk imponeren door de buitenkant van de macht. Dit mes snijdt vervelend genoeg ook aan twee kanten. Zo hoog men opgeeft over de militaire macht van Egypte, zo gering is de verwachting die men koestert van de HEERE, de Heilige van Israel. De weegschaal slaat door aan de verkeerde kant. Men heeft totaal geen oog voor God en men zoekt Hem niet. De mensen zijn van God vervreemd. Ze leven tegendraads. Ze trekken zich weinig aan van Gods geboden. Dat is vaak een veeg teken. Wanneer mensen Gods geboden aan hun laars lappen, mijden ze vervolgens het directe contact met de HEERE in het gebed. De gebeden zijn op de vingers van een hand te tellen. Men heeft niet het gevoel dat God iets voor Zijn volk kan betekenen. De verwachting is tot een dieptepunt afgedaald. Jesaja 31:1 *Wee hun die afdalen naar Egypte om hulp, die steunen op paarden, vertrouwen op strijdwagens, omdat er zoveel zijn, op ruiters, omdat die zeer machtig zijn, maar die geen acht slaan op de Heilige van Israël en de HEERE niet zoeken.*

Militaire parade.

De Egyptenaren zijn mensen en geen God, en hun paarden zijn vlees en geen geest.

Men heeft God gekrenkt door deze manier van doen. Men denkt *wijs* te zijn door met Egypte in zee te gaan. Het is de politieke en militaire wijsheid van de adviseurs van de koning. God stelt Zich daar tegenover. Menen zij dat zij wijs handelen, er is nog iemand die wijs is. Dat is de HEERE. God heeft Zijn eigen gedachten over wat het beste is voor Zijn volk. Hij gaat hen hard aanpakken. God laat merken dat Hij er ook nog is. Hij is een factor van betekenis. De HEERE laat Zich niet uitvlakken, door niemand. Hij brengt een tegenstander over hen die het volksleven zal opschudden. Gods tegenstanders zullen de boosheid van God aan den lijven ondervinden. Jesaja 31:2 *Echter, ook Hij is wijs, Hij doet het kwaad komen en neemt Zijn woorden niet terug. Hij zal opstaan tegen het huis van de kwaaddoeners en tegen de hulp van hen die onrecht bedrijven.* God zal het verschil laten voelen tussen vlees en geest, tussen God en mens. De tegenstanders van God vertrouwen op vlees, hun paarden en ruiters. Het vlees is de 'macht' die een mens vanuit zijn eigen mogelijkheden kan organiseren. Maar een mens is – hoe groot zijn prestaties ook lijken – toch maar een mens. Hij is geen God. In de slag om Jeruzalem zal God laten merken dat Hij God is en Geest, en dat al het andere daarbij verbleekt. Niet alleen zal Hij Assur roemloos ten onder laten gaan, maar ook Egypte zal een enorm slechte beurt maken. En daarmee vervalst de hoop van allen die hun geld op Egypte hadden gezet. Er zijn vermoedelijk heel wat koppes gerold onder de militaire en politieke adviseurs van de koning na 701 v Chr. God had met één klap duidelijk gemaakt dat Hij God is en niemand anders. God toonde het grote ongelijk van de wijsheid van die dagen. De Egyptenaren zetten het op een lopen toen Assur zich tegen hen keerde. En de adviseurs van de koning werden gedood of waren hun baantje kwijt. Jesaja 31:3 *want de Egyptenaren zijn mensen en geen God, en hun paarden zijn vlees en geen geest. De HEERE zal Zijn hand uitstrekken, zodat de helper zal struikelen, en wie geholpen wordt, zal neervallen, tezamen zullen zij allen omkomen.*

God is als een leeuw die onverstoort zijn prooi eet en een vogel die zijn nest beschermt.

In het vorige hoofdstuk refereerde Jesaja reeds aan de aanwezigheid van leeuwen in de Negev-

woestijn. Ook koning David vertelt hoe hij als herder vocht met leeuwen om zijn schapen te beschermen. 1 Samuel 17:36,37 Simson doodde een leeuw en vond later in zijn opengesperde bek een bijenvolk en veel honing. Rechters 14:18 Blijkbaar zijn er tijden geweest dat men aan de randen van de cultuur van Israel en in de Jordaanvallei op zijn hoede moest zijn voor de wilde dieren. De HEERE schets hier een situatie die de profeet mogelijk zelf heeft gezien. Een leeuw die over een doodgebeten schaap gebogen staat en daaromheen herders die met veel misbaar en geschreeuw het roofdier proberen weg te jagen. Maar ongestoord gaat de leeuw door met eten. Ze laten zich niet weggagen bij hun prooi. Daarmee – met die leeuw – kun je volgens de profeet de HEERE vergelijken, wanneer Hij neerdaalt om te strijden op de berg Sion. God laat Zich door niemand bang maken, wanneer Hij Zich inzet voor de redding van Zijn volk. Jesaja 31:4 *Want zo heeft de HEERE tegen mij gezegd: Zoals een leeuw of een jonge leeuw gromt boven zijn prooi – al wordt tegen hem een menigte herders samengeropen, hij ontstelt niet door hun stemgeluid en hij krimpt niet ineen voor hun menigte – zo zal de HEERE van de legermachten neerdalen om te strijden om de berg Sion en zijn heuvel.* Het is opmerkelijk dat we via deze profetie een soort van helicopterview krijgen over de vijandelijke legers van Assur die zich gegroepeerd hebben rondom Jeruzalem. Aan het woord ‘neerdalen’ merken we dat de HEERE niet van voren of van achteren komt, maar van boven. Dat wordt nog versterkt door het volgende beeld van *de vogels*. Zoals vogels boven hun nest vliegen, zo zal de HEERE Jeruzalem beschermen. Die vogels vliegen boven hun nest om hun jongen te beschermen. Ze slaan de aanvallen van roofvogels af door hen achterna te vliegen en weg te jagen. Ze laten niet toe dat zo’n vogel kan aanvallen en op het nest kan landen om een van de jongen in de bek te nemen en weg te vliegen. In die zin gaat de vergelijking met Egypte en met ruiters als mensen ook op, omdat het hier niet een mens, maar God Zelf is Die de vijand overwint. Jesaja 31:5 *Zoals vogels boven hun nest vliegen, zo zal de HEERE van de legermachten Jeruzalem beschermen, Hij zal het beschermen en redden, Hij zal het voorbijgaan en bevrijden.*

God is als een leeuw die onverstoort zijn prooi eet en als een vogel die zijn nest beschermt.

Aan de wijze waarop God de vijandelijke legers die Jeruzalem belegeren, nadert kunnen we opmaken dat de HEERE vanuit de lucht Zijn prooi bespringt. Onwillekeurig gaan de gedachten naar de wolkenwagen met de vier Cherubs die de troon van God dragen. Vooral in het boek Ezechiël laat God Zich zien op deze wijze. Zo opent het boek Ezechiël zelfs. We ontvangen een vrij gedetailleerde impressie van de zogenaamde *wolkenwagen* waarop God Zich over de aarde beweegt. De vier Cherubs dragen de troon waarop God zetelt. Elke Cherub heeft vier gezichten het gezicht van een mens, een leeuw een rund en een arend. De hemelse troon wordt voortbewogen door de Cherubs die beschikken over zes vleugels. In feite kunnen de Cherubs elke door God gewenste richting

uitvliegen. Onder de Cherubs brandt een vuur, het vuur waarmee God ook Zijn oordeel kan voltrekken. De Theofanie gaat altijd gepaard met hevige stormen en hagel, bliksemschichten en licht.

De wolkenwagen en de vier koppen van de Cherubs.

God nadert vanuit de lucht tot de profeet Ezechiël.

Toen zag ik, en zie, een stormwind kwam uit het noorden, een grote wolk, flitsend vuur en een lichtglans eromheen. En uit het midden ervan kwam iets als de schittering van edelmetaal, uit het midden van het vuur. Uit het midden daarvan kwam een gedaante van vier levende wezens. Dit was hun uiterlijk: zij hadden de gedaante van een mens. Ieder afzonderlijk had vier gezichten en ieder afzonderlijk van hen had vier vleugels. Hun voeten waren rechte voeten en hun voetzolen waren als de voetzolen van een kalf, glinsterend als de schittering van gepolijst koper. Aan hun vier zijden, onder hun vleugels, waren mensenhanden. Wat betreft hun gezichten en hun vleugels gold van alle vier: Hun vleugels raakten elkaar. Zij draaiden zich niet om wanneer zij gingen, zij gingen ieder recht voor zich uit. Hun gezicht leek op het gezicht van een mens, bij alle vier van rechts op de kop van een leeuw, bij alle vier van links op de kop van een rund, en alle vier hadden zij de kop van een arend. Hun gezichten en hun vleugels waren naar boven uitgestrekt. Ieder had twee vleugels die elkaar raakten, en ieder had twee vleugels die hun lichaam bedekten. Zij gingen ieder recht voor zich uit. Waar de Geest heen wilde gaan, daarheen gingen zij. Zij draaiden zich niet om wanneer zij gingen. Wat de gedaante van de levende wezens betreft: hun uiterlijk was als brandende kolen in het vuur, als het uiterlijk van fakkels. Dat vuur ging heen en weer tussen de levende wezens. Het vuur had lichtglans en uit het vuur schoot een bliksem. En de levende wezens schoten heen en weer als een bliksemschicht. Toen ik die levende wezens zag, zie, er was een wiel op de grond naast die levende wezens, bij alle vier aan de voorkant ervan. Het uiterlijk van de wielen en hoe zij gemaakt waren, was als de schittering van een turkoois. Alle vier hadden dezelfde gedaante: hun uiterlijk en hun bouw waren zo, alsof er een wiel midden in een ander wiel zat. Wanneer zij gingen, konden zij naar vier zijden gaan. Zij draaiden zich niet om wanneer zij gingen. Wat hun velgen betreft: die waren hoog en die waren vreeswekkend. Verder zaten hun velgen rondom vol ogen, bij alle vier. Wanneer de levende wezens gingen, gingen die wielen naast hen mee, en wanneer de levende wezens werden opgeheven van de aarde, werden ook de wielen opgeheven. Waar de Geest heen wilde gaan, daarheen gingen zij, zij gingen waar de Geest heen wilde gaan. De wielen werden tegelijk met hen opgeheven, want de Geest van de levende wezens was in die wielen. Wanneer zij gingen, gingen die ook. Wanneer zij stilstonden, stonden die ook stil. Wanneer zij van de aarde werden opgeheven, werden de wielen tegelijk met hen opgeheven, want de Geest van de levende wezens was in die wielen. En boven de hoofden van de levende wezens was iets wat leek op een gewelf, als de schittering van ontzagwekkend ijskristal, vanboven over hun hoofden uitgespannen. Onder het gewelf stonden hun vleugels recht naar elkaar toe. Ieder had er twee die hun lichamen van voren bedekten, en ieder had er twee die hun lichamen van achteren bedekten. Ik hoorde, toen zij gingen, het geruis van hun vleugels. Het klonk als het

bruisen van machtige wateren, als de stem van de Almachtige, als het geluid van een gedruis, als het geluid van een leger. Als zij stilstonden, lieten zij hun vleugels hangen.

De wolkenwagen.

Vanuit de lucht voert God een vernietigende aanval uit op Assur.

Niet alleen in het begin van Ezechiël maar gedurende het hele boek verschijnt de HEERE op deze wijze aan de profeet. Ook wordt de profeet meegenomen met dit hemelse voertuig vanuit de ballingschap in Babel naar Jeruzalem. God laat Ezechiël met eigen ogen zien hoever Jeruzalem van Hem vervreemd is. Het vonnis wordt voor zijn ogen voltrokken. Later is de profeet er persoonlijk getuige van hoe God uit de tempel van Jeruzalem vertrekt. Het goede nieuws is dat de HEERE – nadat de Gids Ezechiël de nieuwe tempel had laten zien – Zijn intrek neemt in de nieuwe tempel. Niet alleen in Ezechiël, maar ook bij de ontmoeting bij de berg Sinai nadert God tot Zijn volk met de wolkenwagen. Exodus 19:16 *En het gebeurde op de derde dag, toen het morgen werd, dat er op de berg donderslagen, bliksemflitsen en een zware wolk waren, en zeer sterk bazuingeschal, zodat al het volk dat in het kamp was, beefde. Mozes leidde het volk uit het kamp, God tegemoet. Zij stonden onder aan de berg. De berg Sinai was geheel in rook gehuld, omdat de HEERE er in vuur neerdaalde. De rook ervan steeg omhoog als de rook van een oven, en heel de berg beefde hevig. Het bazuingeschal werd gaandeweg zeer sterk. Mozes sprak en God antwoordde hem met een stem. Toen daalde de HEERE neer op de berg Sinai, op de top van de berg. De HEERE riep Mozes naar de top van de berg en Mozes klom naar boven.* Het zou niet verbazen wanneer het vuur boven de tabernakel bij nacht en de wolk overdag de zichtbare aanwezigheid van God op Zijn troon op de wolkenwagen was. Ook bij de roeping van Jesaja zien we een goddelijke verschijning Die te groot is voor een tempel om te bevatten. Wat te zeggen als gezegd wordt dat 'de zomen van Gods mantel de tempel vullen'. Jesaja 6:1-3 *In het jaar dat koning Uzzia stierf, zag ik de Heere zitten op een hoge en verheven troon, en de zomen van Zijn gewaad vulden de tempel. Serafs stonden boven Hem. Ieder had zes vleugels: met twee bedekte ieder zijn gezicht, met twee bedekte hij zijn voeten, en met twee vloog hij. De een riep tot de ander: Heilig, heilig, heilig is de HEERE van de legermachten; heel de aarde is vol van Zijn heerlijkheid!* De registratie van Jesaja, de wijze waarop God de bevrijding van Jeruzalem in 701 v Chr. verwoordt lijkt er op te duiden dat het de HEERE Zelf is Die, tronend op de wolkenwagen vanuit de

lucht nadert tot de stad waar Hij woont te midden van Zijn volk om vervolgens met donder en bliksem en vuur de vijand een vernietigende klap toe te dienen.

God verlost Jeruzalem.

De verlossing van Jeruzalem door God is aanleiding voor bekering.

Voor het Joodse volk in Jeruzalem is dit een enorme kans om nl. in een klap bevrijd te worden van de idee dat de afgoden iets zouden betekenen en dat de God van Israel niets. Het tegenovergestelde is namelijk het geval zoals God bewijst. De inwoners van Jeruzalem zullen met eigen ogen zien dat hun God, de God van Israel persoonlijk een klap heeft uitgedeeld die nog jaren zal doordreunen. Wie had dat gedacht. Het zogenaamde onoverwinnelijke leger van Assur in één nacht verslagen en voor een groot deel vernietigd. De ontsteltenis was groot. De koning van Assur, Sanherib die de slag persoonlijk overleefde vlucht naar Assur, waar hij door zijn beide zonen gedood wordt. Voor Israel is dit de aanleiding om zich voorgoed van de afgoden af te wenden tot de levende God van Israel. Soms is het Gods straf waarmee Hij Zijn volk tuchtigt om tot Hem terug te keren, maar ditmaal is het de verlossing die door God persoonlijk tot stand is gebracht ten gunste van Israel Zijn volk. Men heeft met eigen ogen de grote daden van God gezien. Dat zal zijn uitwerking niet gemist hebben. Jesaja 31:6 *Bekeer u tot Hem van Wie de Israëlieten diep afvallig geworden zijn.* Deze bekering zal gepaard gaan met berouw en schaamte. Hoe heeft men Zijn eigen God zo kunnen afvallen?

Afgoden zijn bedenksels en maaksels van mensen.

Hoe krijgt een mens het voor elkaar om de levende God van hemel en aarde achter te laten en in te ruilen voor iets wat men met eigen handen fabriceert, een beeld van hout, bedekt met een laagje zilver of goud. Wat gaat er om in de hoofden van de mensen die tot zo iets in staat zijn. Ziet men zelf niet hoe belachelijk de actie is. Men kapt een boom, men snijdt er iets uit wat lijkt op een god. Men

bekleedt het met goud of zilver en vervolgens buigt men ervoor neer en zegt; ‘Mijn god.’ Wat brengt mensen er toe om zo te handelen? Voelt men niet dat dit een slag in het Gezicht is van de Allerhoogste. De God, Die Zijn volk onder grote wonderen en tekenen heeft uitgeleid uit Egypte. De God Die een verbond met hen heeft gesloten. De God Die hen een eigen land heeft gegeven volgens de toezegging aan Abraham, de eerste Israëliet. Maar op die dag, de dag dat God Jeruzalem verlost van zijn tegenstander de koning van Assur, zal men zijn afgoden wegwerpen compleet met het goud en zilver waarmee ze bekleedt zijn. Het zal ze mensen niet interesseren nu ze met eigen ogen hun dwaasheid hebben gezien. Ze schamen zich en voelen zich beschaamd tegenover de Allerhoogste God. Jesaja 31:7 *want op die dag zal ieder verwerpen zijn zilveren afgoden en zijn gouden afgoden, die uw eigen handen voor uzelf hebben gemaakt, tot zonde.*

Koning Hizkia is een voorbeeld van bekering en gebed.

Iemand zou zich af kunnen vragen waar we dit zien na de aanval van Assur op Jeruzalem in 701 v Chr. Waar zijn de mensen die zich tot God bekeren en hun afgoden wegdoen? Het is waar dat we in de Bijbel op dit punt niet erg geïnformeerd worden. Wie zich afvraagt: ‘Wat heeft de grote overwinning die God gaf op Assur – die Jeruzalem bedreigde - in 701 v Chr. in geestelijke zin uitgewerkt onder de inwoners van Jeruzalem?’ Het mag dan waar zijn dat de Bijbel niet inzoomt op gewone mensen, maar wie de geschiedenis volgt en oog heeft voor koning Hizkia bijvoorbeeld kan met eigen ogen waarnemen wat het met hem gedaan heeft. Niet alleen wordt Jeruzalem bedreigd door Sanherib, maar de koning wordt ook nog eens ziek. In beide gevallen richt de koning zich in gebed en via de profeet Jesaja tot God. Wat zijn gezondheid betreft, ontvangt hij maar liefst 15 jaar levenstijd erbij. Koning Hizkia schrijft een persoonlijk dankgebed/gedicht waarin Hij God looft om Zijn ontferming en genade. Jesaja 38:15-19 *Wat zal ik spreken? Zoals Hij mij heeft gezegd, heeft Hij het gedaan. Nu mag ik al mijn jaren gerust verdergaan, de bitterheid van mijn ziel te boven gekomen. Heere, bij deze dingen leeft men, en in al deze dingen is het leven van mijn geest. Want U hebt mij gezond gemaakt en mij genezen. Zie, tot vrede is de bitterheid voor mij bitter geweest, want Ú hebt mijn ziel lieflijk omhelsd, van het graf van de ontbinding vandaan gehaald. Want U hebt al mijn zonden achter Uw rug geworpen. Immers, het graf zal U niet loven, de dood U niet prijzen; wie in de kuil neerdalen, zullen op Uw waarheid niet hopen. De levende, de levende, die zal U loven, zoals ik vandaag.* En wat de beleg voor Jeruzalem aangaat, dat beleg wordt gebroken door persoonlijk ingrijpen van de HEERE. Het heeft het geloof van de mensen in Jeruzalem – alleen al gelet op de koning – enorm verdiept en de band met God versterkt!

Boeddha beeldjes moderne afgoden.

God zal persoonlijk de vijand van Israel verslaan en Zijn volk verlossen.

Ook in het laatste gedeelte van Jesaja 31 maakt de HEERE er geen geheim van hoe Hij de tegenstander van Jeruzalem zal verslaan. Niet met een aardse militaire overmacht. Assur zal vallen door een zwaard, maar in dit geval is het Gods zwaard. En dat zwaard staat dan voor het onweer en

de bliksem en de hagel en het vuur dat vanuit de hemel de legerplaats van de vijand in vuur en vlam zal zetten. Een deel zal vluchten, waaronder de koning. Een groot deel wordt gedood. Er is sprake van 185.000 doden. De Joodse militairen zullen daarna vermoedelijk vanuit Jeruzalem de legerplaatsen verkennen en wie ze daar nog levend aantreffen gevangen nemen. Het lot wat die mensen wacht is een slavenbestaan. Jesaja 31:8 *Assyrië zal vallen door het zwaard, maar niet door dat van een man; en het zwaard, maar niet van een mens, zal hem verslinden. Hij zal vluchten voor het zwaard en zijn jongemannen zullen herendienst verrichten.* Niet alleen in Israel is de term rots bekend. In Israel dient het als metafoor voor God. De keiharde en onverzettelijke kracht die een rots uitstraalt wordt overgezet op de wijze waarop God wordt beschreven. Hij is *een rots*. De gelovigen kunnen van Hem op aan. Wie op Hem zijn geloof bouwt, staat sterk. Ook op de volken wordt dit van toepassing aangezien zij ook sterke figuren hebben waarop zijn hun vertrouwen stellen, zoals Sanherib, hun koning. Vermoedelijk is hier sprake van de smadelijke aftocht van de koning die ook voor het gevoel van de Assyriërs niet langer gehandhaafd kon worden na deze deceptie. Omdat de banier een belangrijke rol speelt bij de verschillende garnizoenen, komt de vertaling van de NBG vermoedelijk dichtbij de waarheid: *en zijn vorsten zullen verschrikt de banier verlaten*. Wat er van overblijft is een verlaten vlag op een heuvel. Daar waar eens de soldaten door elkaar krioelden is nu leegte en stilte. Iedereen is weg, gevluht. Omdat het ook op andere plaatsen, die over deze veldslag handelen gaat over vuur, moeten we ervan uitgaan dat het vuur van de hemel een doorslaggevende rol heeft gespeeld bij de manier waarop God Israëls vijanden heeft verslagen. Jesaja 31:9 *En zijn rots zal van angst verder trekken, en zijn vorsten zullen ontstellen door de banier, spreekt de HEERE, Die op Sion een vuur heeft en in Jeruzalem een oven.*